

سی و چهارمین اجلاس سران عرب در بغداد با تمرکز بر فلسطین برگزار شد؛

بازسازی نقش عربی در سایه آتش و آوار

رامین پروتو

وارد مرحله‌ای خونبار و فاجعه‌بار شده است. در ماه‌های اخیر، حملات هوایی و زمینی اسرائیل به بخش‌های مختلف نوار غزه باعث کشته شدن بیش از ۲۵ هزار فلسطینی، عمدتاً غیر نظامی، شده است. زیرساخت‌های حیاتی نظیر بیمارستان‌ها، مراکز آموزشی و تأسیسات آبرسانی تقریباً نابود شده‌اند و سازمان ملل شرایط را «غیر قابل تحمل و ضد انسانی» توصیف کرده است. در این شرایط، کشورهای عربی به این نتیجه رسیده‌اند که ادامه انفعال می‌تواند نه تنها به افزایش هزینه‌های انسانی منجر شود، بلکه جایگاه منطقه‌ای و حتی هویت

یکی از نقاط عطف اجلاس بغداد، حضور پدر و سانچز، نخست‌وزیر اسپانیا، به عنوان تنها مقام غیر عرب بود و دعوت بی‌سابقه‌ا، باز تابیی از نقش روزافزون اسپانیادر حمایت از حقوق فلسطینیان و نقد سیاست‌های اسرائیل محسوب می‌شود که حتی تا پایان دادن به تجارت با اسرائیل هم پیش رفته است

چرا پدر و سانچز در بغداد حاضر شد؟

یکی از نقاط عطف اجلاس بغداد، حضور پدر و سانچز، نخست‌وزیر اسپانیا، به عنوان تنها مقام غیر عرب بود. این دعوت بی‌سابقه، باز تابیی از نقش روزافزون اسپانیا در حمایت از حقوق فلسطینیان و نقد سیاست‌های اسرائیل محسوب می‌شود. سانچز در نطق خود در بغداد ضمن محکوم کردن حملات اسرائیل، آن را «نقض آشکار حقوق بشر» دانست و حتی در برخی گزارش‌ها آمده‌است که مخالف تجارت کشورش با اسرائیل است. حضور سانچز نه تنها پیام همبستگی اروپا (یا بخشی از آن) با جهان عرب بود، بلکه تأکیدی بود بر اینکه مسئله فلسطین دیگر صرفاً یک منازعه خاورمیانه‌ای نیست، بلکه به موضوعی بین‌المللی تبدیل شده که نیازمند پاسخ جهانی است. باید توجه داشت که اسپانیادر سال‌های گذشته در کنار چند کشور اروپایی دیگر، همواره از راه‌حل دو کشوری حمایت کرده است. این رویکرد، ریشه در سیاست خارجی مبتنی بر چندجانبه‌گرایی و همچنین فشار داخلی ناشی از افکار عمومی اسپانیایی دارد که عموماً با ملت فلسطین ابراز همبستگی کرده‌اند. پدر و سانچز در سخنرانی‌اش در بغداد تأکید کرد که بدون تشکیل کشور مستقل فلسطین با پایتختی قدس شرقی، صلحی پایدار در منطقه شکل نخواهد گرفت. او همچنین خواستار اعمال تحریم‌هایی هدفمند علیه اشخاص، نهاده‌ا و دولت‌هایی شد که مانع تحقق راه‌حل دو کشوری هستند. این رویکرد، همسو با پیشنهادهایی است که بر برخی نهادهای حقوق بشری بین‌المللی نیز مطرح کرده‌اند و نشان‌دهنده عزم اسپانیا برای فعال شدن در دیپلماسی خاورمیانه است.

اعراب مانع اقدامات اسرائیل می‌شوند؟

یکی از پرسش‌های مهم پس از برگزاری اجلاس بغداد این است که آیا بیانیه‌های صادر شده و مواضع اتخاذشده می‌تواند عملاً مانع از ادامه تجاوزات اسرائیل به غزه شود یا خیر؟ واقعیت این است که اتحادیه عرب فاقد ابزارهای اجرایی مستقیم برای تأثیر گذاری بر رفتار اسرائیل است. با این حال، پیامدهای سیاسی و دیپلماتیک این نشست نباید نادیده گرفته شود. تأسیس صندوق برای حمایت مالی از بازسازی غزه و لبنان، فشار دیپلماتیک برای تصویب قطعنامه‌های الزام‌آور در مجامع بین‌المللی، و ترغیب کشورهای اسلامی و اروپایی برای اعمال تحریم‌های هدفمند، از جمله راهکارهایی هستند که در اجلاس مطرح شد. به‌ویژه تأکید بر برخی کشورها بر پیگیری حقوقی جنایات جنگی اسرائیل در دیوان بین‌المللی کیفری، می‌تواند جنبه بازدارندگی محدودی ایجاد کند. در عین حال، اگر این اجماع عربی تقویت شود و با حمایت اتحادیه اروپا، آفریقا و کشورهای آمریکای لاتین همراه شود، ممکن است فشارهای بین‌المللی بر تل آویو افزایش

رهبران کشورهای عربی از گذشته تاکنون از کميته‌هایی برای پيشبرد گفت‌وگوي ملی در سودان و ليبي حمايت کردند اما با اين حال، اين طرح‌ها ز مانی موفق خواهند بود که ميانهجي گري عربی با رویکردی بی‌طرفانه و حرف‌های دنیبال شود، چرا که در ليبي دو دولت به موازات یکدیگر به دنبال سهم خود هستند و در سودان هم در گيري داخلی ادامه دارد

یابد؛ به‌ویژه اگر برخی دولت‌های اروپایی نظیر اسپانیا، ایرلند و بلژیک نیز کشور مستقل فلسطین را به‌طور رسمی به‌رسمیت بشناسند.

آینده ليبي و سودان

در اجلاس بغداد، بحران‌های ليبي و سودان نیز بخشی از گفتگوها را به خود اختصاص داد. با توجه به اینکه دو کشور در سال‌های اخیر صحنه درگیری‌های داخلی و جنگ‌های نیابنی بوده‌اند، رسیدن به صلح در این دو منطقه به عنوان اولویت دوم اجلاس تعریف شد. رهبران عرب از کميته‌هایی برای پيشبرد گفت‌وگوي ملی در سودان و ليبي حمايت کردند. با این حال، این طرح‌ها ز مانی موفق خواهند بود که ميانهجي گري عربی با رویکردی بی‌طرفانه و حرف‌های دنیبال شود. در غیر این صورت، بی‌اعتمادی داخلی و رقابت‌های منطقه‌ای، همانند گذشته، روند صلح را با این‌بست مواجه خواهد کرد. در ليبي، معضل دولت‌های موازی در طرابلس و بنغازی همچنان مانع اتحاد ملی است و در سودان نیز شکاف بین نیروهای مسلح و گروه‌های شبه‌نظامی عمیق‌تر شده است. بنابراین اگر اجلاس بغداد بخواهد واقعاً نقطه تحولی در این بحران‌ها باشد، باید در ماه‌های آینده نشست‌های تخصصی‌تر، با حضور نمایندگان واقعی گروه‌های درگیر برگزار شود تا به یک جمع‌بندی نهایی برسند. این در حالیست که لبنان و یمن هم آستان حوادث خاص خود هستند. به صورت کلی باید گفت که اجلاس سی و چهارم سران عرب در بغداد را می‌توان نقطه عطفی در بازگشت جدی جهان عرب به معادلات سیاسی منطقه دانست. تمرکز ویژه بر بحران غزه، حضور نخست‌وزیر اسپانیا، تلاش برای تدوین راهبردهای جدید در مواجهه با بحران‌های سوریه، یمن، لبنان، سودان و ليبي، همگی نشان از اراده‌ای جدید در سیاست عربی دارد. با این حال، موفقیت نهایی این اجلاس در گروی تعهد واقعی به اجرای مصوبات، هماهنگی با نهادهای بین‌المللی، و به‌ریز از اختلافات درونی خواهد بود.

جهان نما

ان.بی.سی نیوز:

دولت ترامپ به دنبال انتقال جمعیت غزه به ليبي است

شبکه «ان.بی.سی نیوز» به نقل از پنج فرد مطلع گزارش داد، دولت دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده، در حال کار به روی طرحی به‌منظور انتقال دائمی بالغ بر یک میلیون فلسطینی از نوار غزه به ليبي بوده و با مقامات ليبيایی بر سر این طرح مذاکره کرده است.

به نوشته این رسانه آمریکایی، دو فردی که اطلاع مستقیم از این برنامه‌ها داشته‌اند و یک مقام سابق آمریکایی گفتند جدیت واشنگتن در بررسی این طرح به حدی بوده که بارهبران ليبيایی درباره آن بحث و مذاکره کرده‌است. این سه منبع تصریح کردند طبق این طرح دولت واشنگتن در ازای منتقل کردن فلسطینی‌های غزه به ليبي، میلیاردها دلار از پولهای این کشور که بیش از یک دهه قبل مسدود کرده بودی را به صورت بالقوه آزاد خواهد کرد.

آنها خاطر نشان کردند هنوز توافق نهایی بر سر این طرح منعقد نشده و اسرائیل نیز از این مذاکرات دولت ایالات متحده اطلاع پیدا کرده است. ان.بی.سی نیوز نوشت: «وزارت امور خارجه و شورای امنیت ملی آمریکا به درخواست‌های متعدد برای اظهار نظر قبل از انتشار این مقاله پاسخ ندادند. بعد از انتشار، یک سخنگو به ان.بی.سی نیوز گفت: این گزارش‌ها نادرست هستند. وضعیت میدانی برای اجرای چنین طرحی غیر قابل زیست است. چنین طرحی مورد بحث قرار نگرفته و غیرمنطقی است.» باسم نعیم، یک مقام ارشد جنبش حماسست اظهار کرد این گروه اطلاعاتی از هیچ گونه مذاکراتی درباره منتقل کردن فلسطینی‌ها به ليبي ندارد.

نعیم در پاسخ به پرسش‌هایی که شبکه ان.بی.سی از او در این زمینه پرسید، گفت: «فلسطینی‌ها بسیار ریشه‌های عمیقی در سرزمین خود داشته و بسیار قاطعانه متعهد به سرزمین خود بوده و برای دفاع از این سرزمین و اراضی و خانواده‌های خود و آینده‌فرزندانشان آماده نبرد تا پایان کار و فدا کردن هر چیزی هستند. منحصراً این فقط خود فلسطینی‌ها هستند که حق تصمیم‌گیری برای فلسطینی‌ها و اینکه چه کاری انجام دهند و چه کاری را انجام ندهند داشته و این شامل نوار غزه و غده‌ای‌ها می‌شود».

لبيی در پی جنگ داخلی که از ۱۴ سال پیش در این کشور در پی سقوط حکومت «معمر قذافي»، حاکم دیکتاتور سابق، به راه افتاده گرفتار بی‌ثباتی و نزاع‌های میان جناح‌ها و گروه‌های مختلف شده است. لبيی هم‌اکنون صحنه نزاع بین ۲ جناحی که بر ۲ بخش از این کشور کنترل دارند شامل دولت وحدت ملی مستقر در طرابلس تحت ریاست «عبدالحمید الدببیه» و جناحی تحت رهبری خلیفه حفتر، ژنرالی که شرق لبيی را در کنترل دارد، است. یک مقام سابق آمریکایی اظهار کرد یکی از ایده‌هایی که از سوی مقام‌های دولت ایالات متحده مسود بحث قرار گرفت «پیشنهاد دادن مشوق‌های مالی همچون مسکن رایگان و حتی یک حقوق ماهیانه به فلسطینی‌ها است».

این شبکه همچنین نوشت: «جزئیات درباره اینکه چه زمان و چطور هر گونه طرح برای جابجای کردن فلسطینی‌ها به ليبي امکان اجرا پیدا کند مبهم بوده و تلاش برای منتقل کردن یک میلیون نفر به آنجا احتلاماً با موانع چشمگیر مواجه خواهد شد. چنین طرحی احتمالاً به شدت پر هزینه خواهد بود و مشخص نیست چطور دولت ترامپ پول آن را تأمین خواهد کرد. سابق بر این دولت ترامپ گفته بود کشورهای عربی به بازسازی غزه بعد از پایان جنگ کمک خواهند کرد اما آنها از طرح ترامپ برای جابجایی دائمی فلسطینی‌ها انتقاد کرده‌اند».

دولت ترامپ در هفته‌های اخیر به ليبي همچنین به عنوان یک مکان بالقوه برای استرداد مهاجرانی که خواستار اخراج آنها از ایالات متحده است نگاه کرده است. ماه جاری میلادی یک قاضی آمریکایی جلوی برنامه اعزام یک گروه از مهاجران به ليبي را گرفت. به نوشته ان.بی.سی مقام سابق آمریکایی گفت: «این که دقیقاً فلسطینی‌ها به کجای ليبي منتقل شوند هنوز تعیین نشده است.» یکی از منابع مطلع نیز تصریح کرد مقام‌های دولت در حال بررسی گزینه‌ها برای اسکان آنها و هر گونه شیوهه بالقوه برای منتقل ساختن آنها از غزه به ليبي (شامل هوایی، زمینی و دریایی) را در دست بررسی دارند.

ان.بی.سی نیوز نوشت که منابع مورد استنادش برای این گزارش گفتند «طرحی که در دست مذاکره بوده بخشی از دیدگاه دونالد ترامپ برای دوره پس از جنگ غزه‌است.» ترامپ در ماه فوریه مدعی شد ایالات متحده مترصد «تملک و بازسازی» غزه و تبدیل کردن آنها به «ریویرای خاورمیانه» (نفرجگاه) است.

خبر

توافق روسیه و اوکراین درباره تبادل فهرست شرایط آتش بس

پس از دیدار روز جمعه هیات‌های روسیه و اوکراین در استانبول، ولادیمیر مدینسکی، دستیار رئیس‌جمهور روسیه و رئیس هیات روسی، گفت که طرفین توافق کردند فهرست دقیقی از شرایط برای آتش‌بس تهیه کنند. به گزارش ریائونوستی، دمیتری پسکوف، سخنگوی کرملین در این باره به خبرنگاران گفت: «روسیه و اوکراین توافق کردند که فهرست شرایط آتش‌بس را مبادله کنند. کار ادامه دارد، در حال انجام است. طرف روسی چنین فهرستی را تهیه کرده و آن را تحویل خواهد داد و با طرف اوکراینی مبادله خواهد شد.» پسکوف

این وضعیت بار ناعادله‌ای بر دوش ایالات متحده می‌گذارد. ویتاگر در پاسخ به‌سوالی مبنی بر اینکه آیا ترامپ در حال بررسی خروج نیروها از اروپا است، گفت: «هیچ چیز مشخص نشده است.» وی در عین حال از آمادگی متحدان اروپایی برای بحث در این زمینه خبر داد. این مقام آمریکایی همچنین با اشاره به نشست ناتو در لاهه هلند در ماه ژوئن (خرداد) افزود: «بی‌شک پس از این نشست، ما این گفت‌وگوها را در اواخر سال جاری آغاز خواهیم کرد. همه متحدان ما آماده انجام این کار (گفت‌وگوها) هستند.» روزنامه تلگراف پیش از این

متیو ویتاکر، سفیر آمریکا در سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) گفت که ایالات متحده در حال آماده شدن برای ورود به بحث‌های مربوط به خروج نیروهای خود از اروپا است. به گزارش دبلی تگراف، وی در این خصوص گفت: «پیشنهادها برای خروج ده‌ها هزار نیروی آمریکایی از این قاره از اواخر سال ۲۰۲۵ مورد بحث قرار خواهد گرفت.» دونالد ترامپ رئیس‌جمهوری آمریکا بارها کشورهای عضو ناتو را به دلیل دست نیافتن به هدف هزینه‌های دفاعی دستکم ۲ درصد از تولید ناخالص داخلی، سرزنش و اعلام کرده‌است که

دادستان کل دیوان کیفری بین‌المللی استعفا کرد

افزود: «تصمیم من ناشی از تعهد عمیق وبی‌چون و چرایی به‌اعتبار دفتر دادستانی و دادگاه لاهه و تضمین شرافت رویه‌های دادرسی و عدالت برای همه است.» تصمیم این دادستان کل برای کناره‌گیری از سمتش در دادگاه کیفری بین‌المللی در پی شکایت از سوءاستفاده‌های جنسی از سوی زنی است که برای او در دفتر دادستانی

کریم خان، دادستان دیوان کیفری بین‌المللی که از ۲۰۲۱ در این سمت بود به دادگاه اطلاع داد از آنجاییکه تحقیقات درباره اتهامات مطرح شده علیه وی در جریان است، از سمتش کناره‌گیری می‌کند. به نوشته روزنامه واشنگتن پست، کریم خان همچنین گفت که گزارش‌های رسانه‌ها باعث شده تا او چنین تصمیمی بگیرد و

کار می‌کرد. کریم خان این اتهامات را رد کرده است. کریم خان همچنین به اعمال فشار بر قربانی‌های عدم پیگیری شکایات متهم شده است. صدور پیگرد قانونی علیه بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل و یوآوا گالانت، وزیر جنگ سابق او فشار مضاعف بین‌المللی را بر این دادستان دیوان کیفری بین‌المللی و همچنین تیم او در دادگاه لاهه به ویژه از سوی دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا وارد کرده است. ترامپ در ژانویه و کمی پس از بازگشت به کاخ سفید دستور اجرایی را در اعمال تحریم علیه کریم خان امضا و دادگاه‌را متهم کرد که باهدف قرار دادن اسرائیل به عنوان متحد نزدیک واشنگتن، در فرآینده «اقدامات بی‌پایه و اساس غیر مشربوع» وارد شده‌است. این در حالیست که وال استریت ژورنال چندی پیش‌پیش خبر مذکور را پیش‌بینی کرده بود.

کیم جونگ اون خواستار افزایش آمادگی ارتش کره شمالی شد

مهمات و ساخت تانک بازدید و از سفارت روسیه در پیونگ یانگ دیدن کرد. وی همچنین برزمایش تانک‌ها نظارت و از آموزش‌های واحد عملیات ویژه ارتش بازدید کرد. کره شمالی همواره از اقدامات و رزمایش‌های آمریکا و متحدانش در منطقه انتقاد و بر آمادگی ارتش تأکید کرده است. خبرگزاری مرکزی کره به نقل از

خبرگزاری مرکزی کره بامداد روز گذشته (شنبه) نوشت که کیم از رزمایش حمله هوایی و توان جنگ ضد هوایی نیروی هوایی کره شمالی بازدید کرد و از «همه واحدهای ارتش» خواست «آمادگی جنگی» را افزایش دهند. کیم در ماه جاری میلادی (می) بریک آزمایش موشکی نظارت کرد، از کارگاه‌های تولید